

Oglas, pripremlana itd.
tiskani i račinaju se na temelju
običnog cimili ili po dogovoru.

Novci za predhodbu, oglase itd.
talijanske naputnicom ili poloz-
nicom pošt. štedionice u Betu
na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno o-
značiti ime, prezime i najblizu
poštu predhodnika.

Tko list na vrijeme ne primi,
tako to javi odpravnici, u
otvorenom pismu, za koji se
ne plaća poštara, ako se iz-
vana napiše „Reklamacija“.

Cekarac računa br. 847749.

Telefon tiskare br. 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Josip Blain. — U nakladi tiskare J. Krmotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chioggia 8).

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nestoga sve pokvariti“. Narodna poslovica.

Izdati svakog četvrtka u
podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju,
i epodpisani ne tiskaju, a
nefrankirani ne primeđu.

Predplatiti se postižući stoži
10 K u obče, 5 K za seljake, } na godinu
ili 5 K 5, odr. K. 250 na
pol godine.

Ivan carevine vide postarina.
Plata i utajice se u Puli.
Pojedini broj stoji 10 h., zao-
stali za h. koli u Puli toli-
zvan iste.

Urednički i uprava nalazi se
u Tiskari J. Krmotić i dr.
(Via Sisano), kamo neka se
naslovuju sva pisma i pre-
plate.

Pismo biskupu!

U porečko-puljskoj biskupiji biće naš
narod osim drugih nevolja i to, što mu
nestaje sve to više narodnog svećenstva.

Blagopokojni i nezaboravni naš Do-
brila nastojao je za svog boravka u ovoj
biskupiji privabiti narodni svećenika iz
susjednih slovenskih pokrajina ili je uz-
gojio svojih mladića iz biskupije podupi-
rajući ih od rane mladosti dok nesvršile
sve potrebiti im škole.

Za njim došao je blagopokojni biskup
Glavina, koji je mislio, da će pomoći na-
rodu i potrebi svećenstva tim, da ustroji
konvikt u Kopru. Želio je naime, da se
u tom konviktu pripravi hrvatska i talijanska
mladež za buduće svećeničko zvani-
je, ali njegova želja nebjija popunjena.
Zapustio je rano Poreč te se preselio na
izpraznjenu stolicu trčansko-koparsku bis-
kupiju.

Nasliedio ga je sadašnji biskup presv.
g. Ivan Flapp. Ovaj se zauzeo dušom i
telom za odgoj mladeži u koparskom kon-
viktu ali ta mladež nebjija naša; to bi-
jahu skoro izključivo sve, sami talijanski
mladići. Takvi su valjda i danas pitomci
onoga konviktu. Presv. biskup Flapp po-
brinuo se pomoći zemaljskog odbora,
talijanskih občina te svojih crkava i vje-
nika dostatno za pomladak i prirast talijan-
skog svećenstva svoje biskupije.

A tko se pobrinuo za vjernike Hr-
vate one biskupije? Nitko! Stariji sveće-
nici Hrvati i Slovenci pomrije a za odgoj
mladih nitko si nerazbija glavu. I tako se
često događa u toj biskupiji, da dobiva
šuk puk u župu ili kapeljanu mlađe
talijanske svećenike, nekadašnje pitomce
koparskoga konviktu, koji neznaju ni rječi
hrvatske ili koji lome za veliku silu na-
šeklik tako, da čovjek mora bježati kad ih
duša.

Sa ono malo narodnih svećenika, što
su ih je preostalo nemože biskup uz naj-
bolju volju zadovoljiti potrebi i želji svojih
vjernika hrvatske narodnosti.

Radi loga se često događa, da mora
u ovoga sedišta sedišta preostalih mu-
narodnih svećenika premjesiti pregođu-
ši u izuze, bilo da to zahtijevaju naši
narodni protivnici, koji netrpaju medju so-
mnikoga, koji im se sljepo nepokorava.

Tako je presv. biskup nedavno pre-
gostio u svakom obziru uzornoga sveće-
nika g. Vjekoslava Viškovića iz Kanfanara,
koros Zeljam i molbama sviju dobroh
črnika one prostrane hrvatske župe.
Često Viškovića poslao je onim župljima
svećenika Talijana koji nepoznaju ni
ni hrvatske.

Taj — recimo najblaže — neobzirni
lupak biskupa sa ogromnom vedenicom
Kanfanarskih župljana, ogorčio je one i
razvio u toliko, da su poslali presv.
biskupu pismo puno jada i čemera. To
pismo poslaše i nama u prepisu i mi ga
nije prihvjetjeno izputstvu ili ublažiti. ne-
rone oštine, radi kojih neželimo doći u
konflikt sa cenzurom, koja bdiće budnim
om nad presvjetljenim.

Pismo to glasi:

Prešvjeteli biskupe!

Kao da mi je ostri mač probio srce,
košnula nas je vist o premještenju na-
šega kapelana g. Viškovića. Koji Vas je
uzrok, prešvjeteli biskupe, naveo na taj
korak, nam nije jasno, ali slutimo, da je
bio onaj isti kao i kod drugih sličnih pre-
mještenja.

Koja korist ovomu zapuštenomu na-
rodu od svećenika, koji nepozna njegova
jezik? Kako će on obavljati svoju sveće-
ničku dužnost uza svu svoju volju ka-
kad ga puk neće razumjeti? Akoprem
neće pomoći g. župe-upravitelju uprave u
nitem, nećudimo se. Sto dolazi jer on
mora doći, ali nam se čudančini postupak
taj, što ga se šolje u ovo naše mjesto.

Prešvjeteli! Niti Afrikancem neusudjuje
se nijedan biskup poslati svećeniku, koji
nepozna njihova jezika, a zar smo mi
gori od onih ubogih divljaka?

Mi proti tomu nepravednomu i ne-
savjetovanom postupanju proslijedujemo
svećeniku.

Prešvjeteli! Mi se pozivljemo na Vas,
ne kuo biskupa, već kao čovječku zdravoga
razuma, da sudite, da li je rečen pre-
mješten pravedan, i ako jest, u čemu će
nam novi kapelan pomoći? Mi smo stalni,
da će nepristran sud biti u prilog našoj
opravdanoj pritužbi.

Eventualni Vaš odgovor, prešvjeteli, da
neimate drugih svećenika, koji znaju hr-
vatski, nebi vredio ništa, jer znamo, da bi
možio inače biti kad bi bilo malo
dobre volje. Mi znamo naime, da se od
svećenika nezahaja, da moraju poznati
jezik puka među kojih valja da razviju
svoje uzvišeno djelovanje. Zasto se primje-
te prima u biskupiju svećenike, koji su
nesposobni za službu zbog nepoznavanja
pučkoga jezika? Zašto se neodredi, da se
u konviktu mora temeljito podučavati i
naš hrvatski jezik? Kako se more sabirati
milostinju za onaj konvikt i među našim
pukom, kad je tuj zabranjeno razgovarati
mladićem hrvatski. A u tom konviktu
uživaju štipendije velikog biskupa i na-
šeg mladića.

Kad ovo razmišljamo, kako da nam
se sreća nepara od žalosti?! A što nas još
više žalosti, jest to, da se je možda na
klevete jedne ovdje osobe maknulo
vrijednoga nam kapelana g. Viškovića. Kad
bismo mi znali, da je tomu tako, da je
naime rečen svećenik bio okleven, tad
bismo mi podigli tužbu na sudu proti kle-
vetniku, koji se je usudio privatnim pis-
mom ili u kakvom gnijeznu listu crniti
pošteno lice. Takvih listova imade na
žalost i u Vašoj kuriji, što je malo čestno
i dično.

Svi mi Kanfanare koji spadamo k
ovoј župi, svi koji su imali čast poznati-
vati našega dičnoga kapelana, nemogu pri-
govoriti ma u ničem njegovom ponasanju,
jer je bio u svemu uzoran. Težko nam
je vjerovati da je uzsiljeno njegovo pre-
mještenje uslijed bezsramne klevete.

Mi želimo da stvar dodje na čisto,
želimo da nam se kaže istina, ali znajuć,

da se neće zadovoljiti našoj opravdanoj
želji, poričamo Vam, prešvjeteli, da imade
jedan sudac, pred kojim će svaki čovjek,
pa i isti biskupi, pologati račun o svom
djelovanju. Pred onim sunčem biti će sve
čisto i jasno. Tamo se neće moći ništa
prekriti, kao što se prekriva uzrok pre-
mještenja kapelana Kanfanarcem.

Na ovo pismo nedobise Kanfanarci
odgovora, što ih je još veća ogorčalo.
Toku ogorčenju dodašo oduska u po-
sebnom pismu, pripremlano našemu ured-
ničtvu za javnost. Žalimo što to pismo
nemožemo stavili do znanja, prešv. bisku-
pu Flappu — jer nam toga nebi do-
zvolio g. cenzor, ali baš odatle može i sam
zaključiti, kako je onom promjenom dvo-
jice svećenika u Kanfanaru dirnuo u sr-
zenovo gnjezdo.

Tim nije zaista koristio ni crkvi ni
narodu, već obratno!

Početak školske godine!

U prošlom smo broju priobčili na-
putak, roditeljem ili njihovim zamjenikom
glede upisivanja dječaka u veliku-hrvatsku
državnu gimnaziju u Pazinu, te u c. kr.
pripravnici za učiteljista u istom gradu.

U današnjem će broju načiće čitatelji
„Obznanu“ ravnateljstva „Delavscé škole“
u Kastru, kojom se naznaja roditeljem
i djakom napulje gledo upisa u onu
školu.

Sve te škole otvaraju se polovicom
ovoga injeksa. Istodobno otvara se svilja
i c. kr. pripravnica za učiteljista u Kastvu.

Naše pučke škole otvaraju se što te-
čejem oroga, što početkom budućeg mje-
seca tako da možemo kazali, da stojimo
na potetu školske godine u obče.

Govoreći na ovom mjestu na koncu
proslo školske godine o uspjehu naše
mladeži na državnoj gimnaziji u Pazinu, iz-
takli smo sa zadovoljstvom, kako se taj
nas jedini srednjoškolski zavod krasno raz-
vija i od godine do godine sva to ljepe
usavršava.

Dugotrajna borba predstavnika na-
sega naroda koliko u državnom i u zemaljs-
kom saboru, toli samoga naroda na skup-
štini i sastanci, putem molba i spome-
nica na državni sabor i na ministarstvo
bogoslužja i nastave, nije ostala Bogu
bavila bezuspješna ili bezplodna. Sveobč
vajap našega naroda u Istri i njegovih
zastupnika nije mogao ostati neuslušan.
Zadovoljili se je konačno moralno zakonu
i čvrsto osnovanom zahtjevu Hrvata i
Slovenaca Istre za ustrojenje jedne srednje
škole u njihovom narodnom jeziku.

Ta srednja škola, državna gimnazija
u Pazinu pretvara se predočetom škols-
kog godišnja u visu ili veliku gimnaziju,
naime rečen svećenik bio okleven, tad
bismo mi podigli tužbu na sudu proti kle-
vetniku, koji se je usudio privatnim pis-
mom ili u kakvom gnijeznu listu crniti
pošteno lice. Takvih listova imade na
žalost i u Vašoj kuriji, što je malo čestno
i dično.

Svi mi Kanfanare koji spadamo k
ovoј župi, svi koji su imali čest poznati-
vati našega dičnoga kapelana, nemogu pri-
govoriti ma u ničem njegovom ponasanju,
jer je bio u svemu uzoran. Težko nam
je vjerovati da je uzsiljeno njegovo pre-
mještenje uslijed bezsramne klevete.

Koncem prošle godine bijaše na istoj
t. j. u 4. maja razreda oko 150 mladića,
koji su srećno podnijeli prvu vatru i od
kojih će većina — ako Bog dade — srećno
dočekati i srsiti i VIII. razred.

Sada na početku školske godine pre-
poručamo imenjanim roditeljim zdrave i
bistre djece, sposobne za gimnaziju, da
se neplaše nikakve žrtve i da upisu sva-

kako svoje diete u prvi razred naše gim-
nazije. Ako se nadje bistro i darovito
djace i manje inimčnih roditelja, pomoći
će mu se bilo stipendijom bilo podporom,
ali opetujemo, da se ni roditelji nesmiju
otezati svakoj žrtvi. Nešto sami, nešto
dobra ljudi, pa eto im da osam godina
mladića, s kojim će se ponositi oni i
narod.

Nama treba silno izučenih ljudi svake
ruke. Treba nam svećenika, odvjetnika,
sudaca, ličnika, profesora i svake struke
činovnika. A tukve muževe može nam dati
samo naša gimnazija.

Tko je dakle za školu, tko ima dara,
i bar nešto sredstva, hajde s njim u ime
Božje u Pazin, pak će pomoći Bog i dobiti
ljudi.

O naših pripravnicah za učiteljista
nemožemo, da kažemo mnogo. Te su pri-
pravnice na žalost lošo posjećene. Ne-
znamo pravo koji je tomu uzrok, ali biti
će svakako ponajglavniji taj, što mladež
nenarodna dosta za učiteljsko zvanje jer vidi
danomice, kako je to najnezauzajnije kod
nas zvanje. Kod nas je na sramotu pro-
svjetljenom tobož vječu plaćen lošje pučki
učitelj nego li oružnik, financijski stražar
ili poslužitelj kakvog javnog uređa.

Pučki učitelj — osobito na selu —
je pravi patnik, koji čeka odrešenje od
onih, koji obično neznaju ni neće da
znaju, što je bjeđa i nevolja.

Taj prvi i glavni prosvjetitelj svakoga
naroda, taj pionir pučke prosvjetne nemože,
da si posteni a težkim svojim radom
zastoji ni toliko, da preživi sebe i često
mnogobrojni svoju obitelj.

Mladiće dakle naše, koji imade spo-
sobnosti i volje, da postanu prvi apoštoli
narodne prosvjetne, neka neplasi sadašnje
zalostno materijalno stanje pučkog učitelja
— jer se to stanje mora poboljšati.
Mladiće naše, da ostanu bez učiteljstva!

Eto nas končao i kod naših pučkih
škola.

Po zadnjem izvještaju o pučkom škol-
stvu u Istri od god. 1901-1902. bijaše
dužne polaziti javnu šku od 6—12 i od
12—14 godine 53.955. Od tih polazilo je
školu 32.463. U privatne škole bijaše upi-
šane 2790 djece. Ostalo bi dakle još
18.702 djece, nepolazeće školju. Odjibjmo
od tega 905 djece, koja polaze kakvu obrtnu
ili gospodarsku šku, te 1149 djece ne-
sposobne za šku zbog duševne ili tjelesne
krjavirosti, to nam ostaje 16.647 djece
zdrave, sposobne i dužne polaziti šku —
koja ostaće bez svake obuke s jedinstavnog
razloga — što neimaju škole.

Bilo bi svršivo ponavljati ono, što
se je kazalo sio i sto puta, da su sva ta
djeca bez škole naša hrvatska i slovenska
djeca. Talijani nobi stalno otvarali talijansko
javne i privatne škole za hrvatsku
i slovensku djecu kad bi znali, da imade
talijanske djece bez škole.

Kod nas dakle jest toli ogroman broj
djece bez svake obuke uprkos tomu, što
bi šku moralno polaziti svako za šku
sposobne diete i što se na pučko školstvo
troši u našoj pokrajini ogromna svota od
739.359 kruna.

K toj svolti doprinaju občine za ne-
srednje školske takse itd. preko 150.000
kruna. U ovu svolti imade težkih žuljeva
biednoga našega naroda, koji neima ni
akkure koristi od škola — jer mu sirotanu
šku nedaju.

Baš radi toga, što je još uvek toli
ogroman broj naše djece bez svake obuke
ogroman broj naše djece bez svake obuke
i srednje školske takse itd. preko 150.000
kruna. U ovu svolti imade težkih žuljeva
biednoga našega naroda, koji neima ni
akkure koristi od škola — jer mu sirotanu
šku nedaju.

pućke prosvjetje, dužnost je sveta onih lika bila primorana, da ga nauči ne čita naših roditelja koji su toli strelji, da imaju njemacke rješilbe, kada imade iste dodane u hrvatskom ili talijanskom jeziku. Vidimo dake, da ovo uvajdjanje njemštine sa skolu, da nepropuste upisati svaku svoje za školu sposobno diete u školu.

Danas bi bilo svršivo govoriti o važnosti i potrebi škole na ovom mjestu, jer je o tomu valjda stalno osvjeđen svaki, koji imade zdrave moždane.

Ali mi pozivljemo ipak koli naše rođljubno svećenstvo, toli mukotrpno naše učiteljstvo, da uznastoje svimi silami, da se sto veći broj naše djetice, sposobne za školu i dužne polaziti školu — u nju upiše i istu marljivo i redovito polazi. „Narod bez škole, jest narod bez budućnosti, a narod sa školom, kojom se nezna ili neće, da okoristi — jest mirat!“

Kod nas talijanski u Dalmaciji — njemački!

Stara je politika austrijskih vlasti, da nativavaju svuda nenjemačkim narodom države njemački jezik u svih javnih uredi, školah itd. Te bi naime vlade htjele i bez odobrenja državnog zastupstva, da bude njemački jezik državnim jezikom.

Ali u nekojih pokrajinali nailaze u provadjanju toga načela na žestoki otpor. U tom pogledu odlikuju se osobito austrijski Talijani. Nesto iz ljubavi, do njih, nesto radi nestrelnih predaja a ponešto i zbog saveznictva, stede austrijske vlade naše Talijane sa niemštinom, pak što nemogu tuj uspijeti samospasujućom niemštinom, podpomožu svoje saveznike u širenju talijansu. To vidimo osobito u našem Primorju. Gdje nemogu napred sa niemštinom, tamo ustupaju mjesto talijanski na šetu nas Slavena.

U naših pokrajinali razdieli se Niemci i Talijani posao.

Prvi imade vlast u nekojih c. k. uredib, dočim prepustiše drugim dio c. k. uredu i sve ostale javne uredi. Za nas Hrvate i Slovence se tuj i nepita — premda sачinjavamo većinu pučanstva Primorja.

Austrijske vlade podizavale su dugo vremena talijanštinu i u posestrimi Dalmaciji. Ali kad uvidiše, da se je tamo narod osvještio, da se hote pod svaku cijenu otreći tudjinstve, tada udariše sređe vlaste drugim putem.

Pokušaše naime sa niemštinom. Danas, pošto izčevara iz javnog života Dalmacije sve to više ludji talijanski jezik, počela je austrijska vlast malo po malo uvlacići niemštinu, kojoj tamo nebi imalo biti ni traga ni sleda,

Evo što piše u tom pogledu zadarski „Narodni List“.

Vrhovno sudište u Beču, koje je u poslu dra. Ferria moralo priznati, da nema nikakva pozitivna zakona, koji bi naređivao, da je talijanski jezik službeni jezik u Dalmaciji, već da se to osniva jedino na običaju, hoće da uvede još jedan običaj, naime njemački jezik. Sve rješilbe vrhovnog sudišta dolaze u Dalmaciju u prvom redu pisane njemačkim jezikom, a onda tek hrvatski ili talijanski, prema tome, u kojem je jezik podnesak stranke. Ako za talijanski jezik nema nikakva zakona, koji bi opravdavao njegov obstanak u sudbenoj struci, pogolovo nema takve odredbe u pogledu njemačkog jezika. Dok se donjekle može razumjeti tumačenje sa strane vlaste članka 19. temeljnog zakona u pogledu talijanskog jezika, jer u Dalmaciji ima, i ako vrlo maleni postotak ljudi, koji se služe ovim jezikom, uporaba njemačkog jezika u Dalmaciji kosi se najcijetije sa gore spomenutim temeljnim zakonom. Vrhovno bi sudište moralo biti čuvat pravde i istine, ali ono baš uvajda nezakonitosti i čini nama težke nepravde u pogledu uporabe našeg jezika. I ovo je plod austrijskoga centralizma. Kod nas se svđi obistinjuje ona; da od glave riba smrdi. Ovaj nezakoniti postupak vrhovnog sudišta, nema također nikakvog praktičnog smisla za Dalmaciju, jer ne samo narod, koji nerazumije dakako ovaj tudjinski jezik, već ni inteligencija, koja je silom pri-

Sjećajte se „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru

Franina i Jurina.

Fr. Čujeće ljudi, vi drugi ste prišli kako svidok, morate istinu govoriti, ko nebiti mogli biti kundunjani od pravica paržun, Bog je yavik!

Jur. Ti si prez pameli, ča to govoris? Dragi moj, van su zapli ovd, da ste tamo ponujili niki heči i zato su van saprli, a ča vi pensate?

Jur. Po moju, ti si pamet zgubil!

Fr. Čo! anke to-jutro ste usli u škretoč i ste rekli da, greste pod kunitraban!

Jur. Ča ti je, da ti ni morda sunce naškodilo?

Fr. Čo! kada ste se potekli namurivat, to je bilo martinjki ili miholjskega misec?

Jur. Sada vidim, da si posve munjen!

Fr. Kada ste se dakordo pogovarali, da će te uč, ča je bilo na dan Tihova, ali ste se namurivali prvo kako ti je bil otac protnt i kumenten?

Jur. Ma pravi mi, prosim te, ki iako govor?

Fr. Hodi u Rovinj na batiment, on najveći sudac na desno od svih, ti govor samu tako!

Jur. A drugi sudci ča delaju?

Fr. Ali nerazume, ali spe, zač samo muče!

Jur. Pak ča si dobil tamo?

Fr. Lipo su mi ju zastrigali, zač je najveći sudac rekao: li čo, čujes: si dobil tri miseci, moras poč u paržun!

Jur. Si kumenten?

Fr. Ča govor prešident u Trstu?

Fr. Hodi ga pitat til! Ja moram svakako tri miseci fažol jist!

Jur. Si videl ovi. dni va Štivanu onoga černoga halopina od Kravina?

Fr. Sen! Sen!

Jur. Ma po koga vraka je prisel va Štivan?

Fr. Tar znas, da on nosi „sekreti“ ordini od poteštarije.

Jur. A kakovi je to dekreti prnesli?

Fr. Ča ne znas, da su štor protesta proglašili Dumina Zakesva za „kamerajra“.

Jur. O! O! — zato on drži visoke glavu.

Fr. Hebjaj malo, pa ču ti još jenu novitat povet.

Jur. Dak neka čujem tu novitad!

Fr. Staroga Čora, da su udelali oni od podestarije za zvonara, a Martinni, Štivan? konferenci za efektivoga „picigamorta“, da će tako nas „Herrate“ va Štivanu zkopati a oni, da će onda va crevki kanat po istrianu, a ne po hrvatski!

Jur. Odkada se to komun pača va stvari od crevki?

Fr. Tar znas od kada, od onda od kada je Martin kapuron od Štivanskih Talijani dobil pravdu od crkvenih banak?

Jur. Ma su neki ter neki Štivanjari zabutnani, daju se pejat za nos, od jenoga Marlini.

Fr. Imas prav imas, dobro bi bilo postića ga va ono groti na Kuncići!

Politicki pregled.

U Puli, dne 9. septembra 1903.

Austro-Ugarska

Dne 4. o. m. imali su mlađečki zastupnici na carevinskom veču sastanku u Pragu. Predsjednik kluba dr. Pacák izvestio je o političkom položaju. On reče medju ostalim, da su temelji dualizma i centralizma uzdrmani te da je nadolo vireme, da se Austrija uredi na federalističkom i autonomnom temelju. Za tim se je osvrnuo na kruz u Ugarskoj i na nepravdane zahtjeve madjarske opore.

Prešav na austrijske prilike, reče, da je nemoguća „nagoda“ sa Česi dok ovise o volji Niemaca, hoće li se izpuniti češki prosvjetni zahtjevi. To je skrivo — u prvom redu dr. Koerber. Česi su tražili izpunjenje najmanjih zahtjeva, nu-vlada odgovori odgoviti carevinsko veće nego li-tomu-ugoditi. U posljednje vremje zahtjevala je u vladinim krugovima proti Čehom tako neprijateljska težnja, da je morao odstupiti i sam ministar dr. Rezek. Ovo postupanje bečke vlade traži oštru i bezobzirnu takтику. Vladiča, koja nije kadra upravljati sa poslovima mnogojezične države, treba srušiti. Svom odlučnosti treba raditi, da se sve federalistične i autonomne stranke zdrže u jedno kolo, kako bi u sadašnjem ugodnom času preustrojili državu u federalističkom smislu.

Iza njega govorio je zastupnik dr. Herold, koji je kazao, da je dualizam na rubu propasti. Od kako postoji nagoba od godine 1867., pao je jako ugled monarhije u inozemstvu, sve radi nutrijnog zamrsaja. U drugoj poli čuti se madjarska opora tako jakom, da ide zatim, da posve raztraga svaki savez sa Austrijom. Dogodaji u Hrvatskoj znade, da su odnosaji u drugoj državnoj polovici veoma nezadovoljni, sa sadašnjim sustavom. Bečka vlada vodi protučesku politiku, zato Česi neće poći u boj na Madjare radi Niemaca, već će oni zahtjevati narodnu českiju vojsku, u kratko sve, što zahtjevaju Mađari.

Nakon toga prihvaćena je resolucija, kojom se odlučuje, da treba svim silama raditi, da se sruši sadašnja vlada i postojići sustav; iz postojećih zamrsaja vodi samo jedan put, t. j. promjena sustava u smislu decentralizma i podpune samoupravnosti; zastupnici se pozivaju, da radne tom, kako se nebi oživotvorile na redbe ministarstva rata glede onih vojnika, kojim se 30. septembra dovršaje trogodišnje službovanje; obzirom na zamršene odnosove, treba da se češke stranke složno postupaju. Klub zahtjeva radioga od vodstva, da ustanovi taktku za buduće i da poduzme korake, da na temelju sporazuma stranaka ujedinjuje sve češke sile.

Izašla je carska naredba, kojom se sezviju svi zemaljski sabori, osim Dalmacije, Istre, Gorice i Trsta. Sazvani sabori zasjedati će kratko vremje, da riese nekoje važniji predmete.

Zagrebački listovi prihvajuju, da bilo odlikovani visokim redovima: predsjednik bogotovčja i nastave Armin Pavčić, veliki župan dr. Vladimir Nikolić Podrinskij. Ovaj posljednji je svakako jedan od najposlovnijih i najpoštenijih upravnih činovnika u Hrvatskoj.

Crna Gora.

Prošloga čedna premijun je u Carigradu tamošnji crnogorski diplomatski odaslanik Mihajlo Bakić, koji je nasliedio na onom mjestu pokojnoga Plamenca, najprije kao privremen, a poslije i stalni diplomatski agent. Njega hvale listovi kano vro vratnu diplomatsku silu, koja si je znala u Carigradu stetiči odlično mjesto medju diplomati svjetskog glasa.

Srbija.

U mladoj kraljevinji težko da će doći brzo do redovitih odnosaja. Neznamo, da li će kralj Petar naci toliko sile i vještine, da uredi do skravnosti razvorenje. Biogradske listove javljaju, da će sada uneseni spor i medju vojsku, napose medju častničtvom. U Nišu da je uapšeno 25 častnika tamošnje posade, koji su podpisali proglaš, u kojem zahtjevaju, da budu odpušteni iz vojske, dočito kažnjeni suvi oni častnici, koji su sudjelovali kod umorstva kralja Aleksandra Povrh toga kažnjen je mnogo častnika kućnim zatorom. Nezadovoljni častnici zamolile, dopust tobož radi oporavljanja, dočim su u istinu od posade do posade putovali i nagovarali drugove, da podpišu rečeni proglaš. Na proglašu da je podpisano već preko 250 častnika. Bio-

gradski listovi pozivaju srpske častnike, da se umire, da stješaju svoje strasti i da nedaju povoda neprijatelju Srbije, da pronaša svjetom ubudjuće viesi, koje mogu samo zemlji škoditi. Da je taj karak jednog diela srpskih častnika izazao veliku ubudjenost, nalazimo dokaz u tom, što su u Biogradu bile sve čete kroz 4. dan pod oružjem. Kralj Petar ulaze sve svoje sile, da mirnim načinom, bez buke i vike rieši častnički spor, pa se i radi toga postupa sa uapšenim častnicima veoma blago.

Bogarska.

Turska vlada izdala je proglaš na narod u pobunjenih pokrajinali. U proglašu kažu, da bugarski agitatori naravaju od neko dobu mir i sigurnost u pokrajinali Jendrena, Soluna, Manastira i Kosova. Tuj prave nastoji i sile slijevstvo seosko pučanstvo na ustanak. Prevrati način, što ih agitatori naravaju pučanstvo navedenih pokrajinali, napereni su proti probitkom miroljubivog pučanstva. Nastoji, da se ugovori mi i javna sigurnost, čime se skodi jednom dielu naroda, vredna svako ljudsko čušto pravdstveni i pobudi gorčenje, čitavoga prosvjetljenjoga sveta.

Po carigradskih viesih imalo bi doći do rata između Turske i Bugarske, jer da podupire ova posljednja, koja je inače odsvana od Turske, tajno i javno čete buntovnika.

Rusija.

Iz Odese javljaju, da je imenovan Tuholka, ruski konzul u Prizrenu, konzul u Manastiru na mjesto umorenoga ruskoga konzula Rostkovskoga.

Ožirom na imenovanje bivšeg ministra Witte-a predsjednikom ministarskog vijeća, neki berlinski listovom iz Petrograda, da je Witte postao črtvom ministra, nutarnjih posala Plechve, koji je svoga suparnika pomoći visokih dvorskih krugova odstranio sa vrlo važnog mjeseta ministra finansija. Ministar Witte da je odmah odputovao na svoja dobra u Kazak. Ovi vies treba sa rezervom uzeti do znanja, jer dolazi iz njemačkog izvora, a Niemci bi sve Ruse, u obice sve Slavene rado utopili u žlici vode.

Pogled po Primorju.

Puljsko - rovinjski kotar:

Sajam blaga u Vodnjani. Dne 14. o. m. obdržavali će se u Vodnjanu sajam blaga.

Iz sudnice. Dne 26. prošlog kolovoza obdržavala se u Rovinju pororna razprava proti Paši Zuban radi ubojstva. Porotnici su porekli tamo ciljuju glavno pitanje, a priznali ga krivim pjanstvu, te je tuzeni bio odsudjen na tri tjedna zatvora, što je naime u podpunom pjanstvu počinio zločin ubojstva. Predsjedao je razpravi c. kr. sav. dr. Kümmerlin, kao sudci jesu sudjelovali c. kr. sav. Rode i c. kr. pristav Ventrella, a zapisnik je vodio c. kr. pristušnik dr. Devescovi.

Slijedećeg dana bila je pororna razprava proti Antunu Sinožiću radi težke tjelesne ozlede, te je bio radi toga zlostina osudjen na tri godine težke tamnica. Predsjedao je c. kr. sav. dr. Devescovi, a sudjelovali su c. kr. sav. Harabaglia i a. c. kr. pristav Ventrella, kao sudci, a c. kr. pristušnik dr. Perčić, kao zapisničar.

Dne 3. t. m. obdržavala se pororna razprava protu Ivanu Rumenu radi težke tjelesne ozlede, te je bio radi toga zlostina osudjen na tri godine težke tamnica. Predsjedao je c. kr. sav. dr. Devescovi, a sudjelovali su c. kr. sav. dr. Devescovi, a c. kr. pristušnik dr. Segalla, kao zapisničar.

Akoper kod svih tri razprava obtuženi i većina svjedoka govore samo hrvatski, ipak su svi s njima poduzeti za pisnici sastavljeni jedino u talijanskom jeziku. Za razprava neće se nego glas tužnica a bivšeg bačvara Moscarda, i to jerbo ni predsjednik, ni sudci, ni većina porotnika nerezume, ili neće da razume hrvatskog jezika. Odakle različni sudovi i porotnikom sto obtuženi i svjedoci hrvatski govore, dočim ono što svjedoci talijanski govore i talijanski sastavljeni zapisnike se podpisano već preko 250 častnika. Bio-

Nastavak u prilogu.

ni mreže ne tumaci obluženim, kao da se to njih ne liže. A kako sledi to tumaćenje najbolje nam dokazuju činjenice; da biva kađud izpravljivo od samih porotnika ili, tako nam se kaže, čak od rovinjskog kojeg odvjetnika, koji sam tvrdi da njezna hrvatski Doista užorno sudstvo!

Pazinski kotar:

Izbori za obč. zastupstvo u Bojana, obavljeni dne 3., 4. i 5. t. m. izali su prama nasem očekivanju i uvjerenju. Borba je bila živa i ostra, što nam dokazuju i razmjer glasova. U III. tluje je hrvatska stranka prodala sa 136 glasova proti 85. u II. sa 48 proti 43, a u I. tluje sa 4 proti nijednom. U ovom potonjem tluje naime jesu glasovali samo članovi komitete, dokim ostali izbornici, akoprem prisutni u dvoru pred izbornom dvoranom, nisu pristupili glasovanju niti za čitanja inačice izbornika, niti kasnije na poziv načelnika. Uzrok je tomu taj, što je protustranke molila, da se u predloženike narodne stranke uvrsti dvojicu seljaka iz Paza, izpustiv dvojicu ju učenicih u njezinu glasovnicu, pak da će glasovati svi složno. Privaci su narodne stranke došli u surad, toj molbi, ali pod uvjetom da za tako preudešenu glasovnicu, glasaju najprije svim privrženici protustranke. Narodnu stranku je akonula na taj popust ne bojazan radi uspjeha, jer njoj je bila osigurana većina od barem 7 glasova (27 proti 20), nego želja da prekina međusobno trvanje. Pošto privrženici protustranke nisu udovoljili, uvjet, ostala je preudešena glasovnica bez jednog glasa.

Borba u Bojanu imade se smatrati više osobna, nego načelna, jer u cijeloj občini od 3255 stanovnika je samo 37 Talijana, a svi ostali jesu Hrvati. Ipak talijanska stranka, oslanjaču se na nekoje nezadovoljstve i bezznačajku hoće, da si i u toj občini udrži položaj, postavljajući se, na čelo toj smjesi svakovrstnih živalja. Tako njoj je bilo uspješno, da kod občinskih izbora pred tri godine prodre u svojim predloženici u I. tluje, a nadala se možda i bolješu kod ovih izbora. U tu je svrhu upotreblila sva ona sredstva, koja odgovaraju njezinoj logizmi „osar tutto“ — u prvom redu pijke i podničivanja. Plaćalo se za glas po K 40 i više. Moralno trovanje puka njoj je prvi stepen k cilju. Njezini tekići i goneči jesu prodanci, oni naime, koji su za jutru novac prodali sebe i svoj pošteti obraz, te koji za tim nastoje, da u istu kaljužu strpuj i braću svoju. Sarenskačka svojstva! U suglasju sa tom smjesom radile su pak stanovite osobe iz pukog časniljepe, da postanu občinskim zaustupnicima. Na čest njim! Ali uprkos svemu tomu trovanju i gudnjim svezam, hrvatska narodna stranka bilježi lepi uspjeh, što je ovog puta prodrla u sva tri tla. Svaka čast za to sviesitim izbornikom i njihovim pozivnivim privatim!

Iz Labina pišu nam, da je ravnateljstvo rudnika u Karpanu odustalo od radnje početkom ovoga mjeseca oko statinu radnika zbog slabe prodaje kamena ugljeljiva. Taj korak ravnateljstva dojmo se je vrlo bolno sviju radnika, jer je u ovo doba godine težko naći radnje i zaslublje. Radi toga su u radnji preostali radnici složno zaključili, da se pridruži još na djelu sve radnike a da se umanjiti broj radnih dana na čedan. Tako će imati svi posla, premda će biti i manja zaslublja. Hvaljebredan je taj korak ljubavi i bratimstva medju onimi radnicima.

Dr. Salo na putovanju. U ponedjeljak malo poslije 5 sati po podne stignuo kioskom u Tinjanu dr. Salo, te posjetio glavnu ognjištu, gdje se kuhači bakalar prigodom izborih u Tinjanu. Posjetio najprije g. Orliću (puro sangu) pak Knolčića i gospodu Felicitu i pak Štrigovu ženu. Pratio ga kao pobočnik i „batištrada“ sedmo-

školac koparske gimnazije Ruđero Orlić, komu se pridružio i sadašnji privremenim tajnik Anton Depiera. Bili su „dakako i križanski“ izdajace. Čujemo, da se je jako žurio, jer da neimade poglavito izdajice i skoro plakao kad su mu kazali, da je u holoci u Ljubljani. Odputovao je poslije „Zdrave Marije“ put Sv. Petra praćen od nekog Štriga, Pucinderi i Šemberila. Mora da imade znateni misiju iz Poreča.

Porečki kotar:

Nestašice vode u Umagu. Od tamo nam pišu 7. t. m. da je zbog nestašice vode tamo dovezeno brod carske mornarice „Najada“ 140 bacava vode, koja biće izpraznjena u občinski zdenac, odakle će ju cipiti občinari pod nadzorom oblasti.

Osim toga zaključilo je občinsko vijeće, da se odašalje posebnog odaslanika u Trst, koji bi sudjelovao kod dogovora, kako da se doskoči pučanstvu zbog nestašice vode i koji će zapitati vladinu podporu za nabavu vode za onu občinu.

Koparski kotar:

Program svečanosti u Dolini. Odbor za proslavu 25 godišnjice tabora, čitalačko-pjevačkog društva „Vednik“ i blagoslovljene druževne zastave, izdalo je vrlo obširan i zanimiv program, iz kojega vadimo slijedeće važnije točke:

1. U prevečer svečanosti gruvanje mužara, serenada kumi zastave i obvod po mjestu.
2. U nedjelju dne 13. o. m. rano gruvanje mužara i doček gostova.
3. Blagoslovljene zastave u 9 sati.
4. Sv. misa za žive i mrtve taborite.
5. Banket.

Popoldan:

1. Doček gostova, posjet spomenika i darivanje Družbi sv. Cirila i Metoda.
2. Svečani govor zast. prof. Spinčića.
3. Veliki koncert slijedeći sa 13 točaka običajnim rasporedom.
4. Šaljiva posta, prosta zabava i ples.
- Uzajmačna koncerta 1 K po osobi.

Voloski kotar:

Nova škola na Pasjaku občina Jelsane. Od tamo nam pišu, da su dne 1. o. m. proslavili rječku svečanost t. j. blagoslov i otvorenje nove pučke škole, koju sagradile velikimi žrtvami občinari sela Pasjak, Šapljane i Malobrdce.

Svečanost prisutstvovalo je mnogo domaćeg naroda sa načelnikom na čelu. Iz Voloskoga došao je kolar, školski nadzornik i iz susjednih Jelsana tamošnje učiteljstvo. Školu je blagoslovio i sv. misu čitao župnik g. Velharticky.

Po crkvenoj svečanosti sakupila se domaća inteligencija i nadolijeli gostovi u krčmnoj tamošnjeg redoljuba g. Prelibića te su taj dulje krasno pozabavile sjetiv se i naše plemenite „Družbe sv. Cirila i Metoda“.

Natjecanje u Ijepoti u Opatiji. Na 2. o. m. sabralo se više od tisuću opatijskih gostiju pred Cafè Quarnero, da izaberu „najlepšu od najlepših“. Na-

koj živahnog izbora uspješno je proglašen rezultat izbora. Od predanij glasova od-

palo je na gđicu Aranku Hudomel 582,

na gdje Enri Gessl 409, a Irenu Leopold

337 glasova. Po tom je prva proglašena

najlepšom i predan joj je počastni dar,

sastojići od prekrasno „jardiniere“.

Naravski „sviesitim izbornici i izbornice“, jer

su imali i žene pravo glasa, udarile u

burno odobravanje i pjesak. Ujedno se

odbor sjelio i 21.600. gosta (koji je broj

gostiju dosada najveći u jednoj godini)

te mu poklonio na spomen lepi akvarij s posvetom.

Hrv. pjevačko-tamburaško društvo

„Sloga“ u Zainetu priređuje uz sudje-

lovanje vojničke glazbe e. kr. pukovnije

grofa Jelačića br. 79. u vrtu Finderlove

gostionice u nedjelju dne 13. septembra o.

g. koncerat s plesom. Početak na 4 sata

po podne. Uzajmačna: Za članove po osobi

60 h., za nečlanove po osobi 1 K.

Cist je prihod namjenjen za nabavu tambura, radi česa se preplate i darovi sa najvećom zahvalnošću primaju. Na uvaženje! Prijstup imaju samo članovi i pozvani gostovi. — Poziv služi ujedno kao ulaznica. Djeca izpod 14 godina ne imaju pristupa. U slučaju nepovoljna vremena obdržavati će se koncerat u druženju dvorani.

Lošinjski kotar:

Umislišna talijanska pobjeda. Prosloga čedna obavise u Malom Selu občinske izbore. Hrvatska stranka nije kod tih izbora sudjelovala znajući, da je ne moguće upušta se u izbornu borbu protiv vladajuće stranci, koja se neplasi nikakvog sredstva samo da dozeđe svoju svrhu.

Nu tamošnji nespačni bunjavci iz prkos tomu u svojih novinah o nekakvoj pobjedi, kao da je moguća pobjeda tamo, gdje neima protivnika.

Buncanje o tobožnjoj pobjedi sliči na vlas onoj poznate furlanske: ako nedodju, držimo se, ako dodju, bježimo!

Trst.

Uplis u nautički tečaj. Na nautičkom tečaju „trgovacko-nautičke akademije“ u Trstu upisivali će se dјaci dne 15., 16. i 17. o. m. od 9—12 sati do podne.

U pripravni tečaj, prima se dјake, koji su navršili 12 godinu i koji polože izpit iz talijanstine i računstva u onoj mjeri, što se ju zahtjeva u 5 razredu pučke škole.

U prvi tehnički razred prima se pako one dјake, koji su navršili, dotično koji navršće tečajem ove godine 14. godinu i koji su svršili niže razrede koje srednje škole ili 3 razred gradjanske škole, te končno oni, koji su svršili pripravne tečaje nautičke akademije. U prvi dvih slučajih valje da polože dјaci prijamni izpit.

Prijamni i popravni izpit vršili će se 17. o. m. i dalje.

Upisivanje kandidata, koji se pripravljaju za izpit pomorskih časnika, započeti će dne 18. o. m. Kandidati, koji nisu svršili nautičke škole, primati će se dne 10. oktobra o. g.

Poduta u tom tečaju započima dne 1. oktobra.

Razne primorske vesti.

Odlikovanje Istrani-vojnici radi jučnja u Kini. Prosloga čedna bijahači učiličkovani radi junačeva izkazanog u Kini slijedeći Istrani, vojnici e. i kr. mornarice srebrnom medaljom 1. stepena: Ernest Grbac i Matija Simčić iz Voloskog, Josip Kolarić iz Kopra, Anton Antonac iz Zavrsja u Istri; srebrnom medaljom II. stepena: Antun Zec iz Jemine u Istri, Stjepan Mogrovčić iz Rovinja i Vjekoslav Ivaničić iz Malog Lošinja.

Odrečena skupština talijanskoga političkoga društva za Istru. Za nedjelju dne 6. o. m. bijaće uređena godišnja glavna skupština talijanskoga političkoga društva za Istru, za koju su naši susjedi u svojih listovlji i inače činili velike prijave.

Skupština bijaće uređena u Poreču, ali ju odbor društva u zadnji hip određio na neopredijeljeno vrijeme, a da nije u javnosti kazao pravoga razloga.

Knjizne vesti.

Knjige „Matica Hrvatska“ za god. 1903. Na poslednjoj skupštini „Matica Hrvatske“ priobčio je družbeni tajnik, da će članovi „Matic“ primiti za tekuću godinu slijedeće knjige: 1. Šandor Gjalski: Gjurgjica Agićevo. 2. Car Emin: Zimsko sunce. 3. dr. Marković: Dječja njega. 4. Šengić: Ban Pavao. 5. Milobar: Izabrana poglavila iz „narođiduha“ gospodarstva. 6. Kučera: Valovi i zrake. 7. Heinz, Biologija. 8. Nebrasov-Harambašić: Komu je dobro u Ruskoj.

Obljeti i sintaksa hrvatskoga Jezika za srednje škole. Napisaо Mirko Divković, ravnatelj gorjoradiske gimnazije zagrebačke. Izdanje deseto pregleđano i popunjeno. Cijena 2 K, postom 2 K 20 h. Zagreb 1903. Tisk Dionika tiskare. Naručuje se u knjižari Dionika tiskare u Zagrebu. Preporučamo ju tojlo.

Neretva je hrvatska. Odgovor na odgovor g. Plačiću. Napisaо Nikola Zvonimir Bjelovrađić. — Cijena 30 h. Tisk Brage Kralj, Zagreb. — Pod ovim naslovom izasla je brošurica, oje čisti utržak namjenjen je nastrandalim Hrvatima u proljeću 1903.

Zdravstvene vesti. Proti malaričnoj grozali. U zadarškom „Nar. Listu“ priobčio „Dr. Veritas“ nješto pouke kako se lieči malaričnu groznicu, što će doći dobro bez dvojbe i našemu narodu u onih stranah istre, gdje ta nesretna bolest svoje žrtve traži.

Pitanje malarije, od skorajnjih znanstvenih odkrića, stegnuto je na takovu jednostavnost, da ga ne samo liečnici najsiromašniji mjesti, ali išli grozničavi mogu riešiti sami po sebi, i to sa podpunom sigurnosti. Neradi se o drugom, nego da se parasit malarične groznice unisti u krv grozničavih i na ta način onemoguci načrataj.

Nije se bojati ni zraka, ni vode, jer nema ni grozničavog zraka ni grozničave vode. Valja nastojati, da grozničavi ili malarični čovjek ozdravi, posto jedino u ovom postoji ognjište zaraze ili okuženja, pa jedino iz njega komari anopheles idu sasati zametke bolesti; bas pred većer dodje komar i hocočno grozničavog čovjeka, pa za tim pristane na zdravog čovjeka i hocočne ga i tako ga okuži. Ali kad je grozničavi čovjek pametno liečen, a zdravi čovjek umno imuniziran, okuženi komar može ovoga čovjeka hocočiti koliko mu draga, da ne može mu nikako nauditi; a ovo su prvi uspjesi današnje znanosti i njezinih praktičnih uporavljiva.

Ovdje u Dalmaciji, gdje je groznicu toliko grozno razširena, imalo se godine 1902. u Ninu kod Zadra takovih uspjeha, da se stalo na kraj najpostojanim pred Sudama; 227 osoba jur oboljelih od groznice malarije bile su izličene antimalaričnim Bislerovim vavoljicima (Pillole Bisleri), intesivno liečenje 6 vavoljaka na dan za 15 dana, aprofilično liečenje 2 vavoljka na dan za cijelo grozničavo doba (srpanj, listopad); dočim je troje čeljadi samo kroz to cijelo vrijeme bilo napadnuto od groznice, pa su namah sviadljena sa istim vavoljicima (kinin, sičan, željezo i gorki sokovi) tvrdke Bisleri i drug. iz Milana. Želja k jelu, liepa boja kože, izčeznuće ili znatno smanjenje otoka slevene, uveć razdebljane u grozničavim, povraćanje kreposti živila, sve se ovo posliglo i sve je pomjivo razvidio i uslanova liečnik dr. Battara c. kr. sanitetski konceptist, kod onih 227 liečili, dočim od 69 čeljadi, što se nisu liečili, ili su se nepravilno liečili, 47 su oboljeli.

Ovo liečenje, koje se za odrasle pravi sa vavoljicima, a za djece sa jednoličnim preparatom (Bislerova antimalarična rastopina), ne stvara nikakve smetnje ili muke, rabi se u prvo jutarnje doba, a, kao u Ninu gdje je god prokušano, polučili je izvrsne uspjeha: U Talijanskoj, u Španiji, u mjestima, koja su na glasu radi groznice malarije, kao Ostia, Sarighezza u Sardiniji, Treponti u Mletčkoj, Biandronno u Lombardiji itd.

Kod nas vlasta protegla je pokusaje i kroz godinu 1903. Ovo je zeman u koji se treba liečiti i imunitizirati sa podpunim uvjerenjem; a kad je čeljadi ozdravljeno Bislerovim vavoljicima od kinina, željeza, sičana (arsenika) i gorkih sokova, komari anopheles mogu ga hocočuti ali bez ikakve posljedice. Jesu li komari jur okuženi nema bojazni da čeljadi okeže, da li je komarac zdrav nema bojazni da se okuži, ni hockajući će okužiti drugoga zdravoga.

Dr. Veritas.

Kada se nokti zarastu u meso. Ako ti se zarastu nokti u meso na ruci, osobito na nogi, obavij ovi dočeni prst platnem krpicom, koja bijaće prije uljem namoćena. Bolest će ti brzo prestati a vec drugi dan omehaća se bolni nokti, te ga možeš po volji obrezati.

Razni primosi.

Djačkomu pripomočenomu družtvu u Pazinu darovaše preko naše uprave: Gosp. Martin Privat daruje 2 K radi našene mu uvrede po Ant. Kirke-Barelli, što mu je rekao, „da je sve svoje pojo“. — Noći stražar drž. željeznice g. Ivan Popović iz Dana daruje opet 1 K. Ukupno danas K 3 — Na račun ove god. izkazanii K 351— Sveukupno K 354— koji iznos bje odošlan družtvu u Pazin.

Listnica uredništva i uprave.

G. dopisniku iz Dalmacije: pogodili se, hvala Vam uz preporku za buduće. Živili!

Uime predplate pripošlaše do 10. septembra t. g., i to:

Do 31. decembra 1903.

Dukić Matija, Zvoneča, Markovina o. Vid, Split; Hrvatin Ant., Kaštelg. Peprinić Auton, Pičan, Gršković dr. Anton, Krk, Kuncil Ivan, Radice (2 broja), Sverko Juraj, Pazin, Stoković Anton, Pazin, Rudnić o. Ante, Šibenik, Dubrovnik Josip, Beč, Tomazin Josip, Ljubljana, Dekarin Ivan, Rakač, Saršon Favač, Brigrada, Cerovac Auton, Roč (do 15. II. 1904).

Gospodarska Sveza za Istru,

registrana zadružna na ograničeno jamčenje u Puli.

Platili su nadalje pristupinu i jedan zadružni dio: 38. Gospodarsko Trgovačko družtvo u Martinčici (Cres).

Na oglas „Kapljeo sv. Marka“ gornjogradske ljekarne u Zagrebu, upozorujemo ovim cijenjene čitatelje „Naše Sloge“ preporučujući nabavu onim, kojim to zdravstveni razlozi zahtjevaju.

Gospodinu župniku M. Muzini u Dubašnici.

Kako su Vas samo nečasti motivi potakli, da u mene dñešnu u dopisu iz Dubašnice, pokazuju najbolju Vašu „poslaničku“, pisanu strastveno, nestišno i bez obzira na zakona arhiva morala, koji brane obrazovanju Juhina iznositi na javnost blatio rublje vlastog roda. Ja Vas na tom putu neću slediti, ali ču Vam dolje odgovoriti, narodito o novčanim stvarima, u osobitom otvorenem listu, koji će postati Vašin i svojim rednjacima prijateljima i znancima na Krku i izvan njega.

U Varazdinu. Ivan Milietić.

Razne viesti.

Petar Svatić. U ljubljanskih listovih čitamo — da je uprava tamosnjeg narodnog kazališta prihvatala novu hrvatsku operu „Petar Svatić“, koju je uglašlio mladi skladatelj i naš zemljak g. Josip Mandić i za koju je spjevao sastavljaju isto naš zemljak g. dr. Trnopljesar. Ta se je opera izvadila djelomice u Trstu prigodom koncerta „Dalmatinskog Skupa“ te je bila vrlo povoljno ocijenjena ne samo od hrvatske, slovenske već da i od talijanskih i njemackih tršćanskih stampa. Njena je glasba moderna i melodična, osobito prolog i drugi čin.

Gosp. je Mandić još mlad, imade mu 21 godina, pa je uglašio već više stvari, a običinstvu će bit još sveže u pameti njegova „Hrvatska misa“, koju je uglašio kao petočkolac i kantata „Slaven i pjesma“, koja je lanske godine u tršćanskom kazalištu „ex Armonia“ upravo zadivila običinstvo. Čujemo, da se gospodin Mandić kuni sasma posvetili glasbi, te da će do koji tijedan polagati izpite na hockom konservatoriju, a mi mu od srca želimo najbolji uspjeh, jer je on prvi. Jadranin glasbenik u pravom smislu riječi.

„N. List“.

Naši mornari poginuli na parobrodu „Vaskapu“. Prošloga utorka do godila se velika nesreća na parobrodu „Vaskapu“ između Mesembrie i Burgasa. U jednom dielu parobroda razprsnuo se dinamit i ubio više mornara, većinom iz naših krajeva. Između poginulih nalazi se A. V. Letić iz Lovrana, koji je zapovideao na parobrodu. Njemu su bile tek 33 godine a služio je kod istog parobrodarskog družtva od god. 1898. Poginuli su nadalje podkapetani Kazimir Dešković i Franjo Peršić. Prvi je služio

6 godina a drugomu bijahu 53 godine; poginuli su braća Autun i Nikula Cupar te Antun Župan, Matej Valčić, Ivan Jurišić, Petar Lazar i Etelio Vasilović.

Sudeć po prezimenih većina unesrećenih biti će iz občina Lovran i Moscenice. Počivali u miru!

Stršan požar u Travniku (Bosna). Dne 4. o. mj. buknuo je u bosanskom Travniku stršan požar, koji je pretvorio 700 kuća u prah i pepeo. Požar taj, koji je postao, kako se čini, uslijed iskra sa parostroja željeznice, uništilo je treći dio Travnika t. j. oko 700 kuća.

Kako se može uzvratiti grožđje. Mnogi želete sačuvati grožđje za zimu, a ne znaju kako. Obično povjesaju grožđje na tavan i skrbe, da bude tamo zračno. Nu uspijej je toga posla slab. Grožđje ili strune, ili tako poveane, da nije ni za oko, ni za usta. Preporuča se sledeći način za uzvratanje grožđja.

Tko hoće da ima lijepo uzvratana grožđja neka postupa ovako. Grožđje se uneline toplu vodu (35° C), i pusti u njoj četvrt ure onda se metne u kipuću vodu samo pet sekunda, a nakon toga u mrzlu vodu, dok podpuno neohlađi. Posto se je grožđje ohladilo položi se na disto platno, da se na zraku osuši. Grožđje, s kojim se je tako postupalo, drži se u plijevini ili u struževini drva, ako se stavi na suho mjesto, vrlo dobro. Obično se pol godine poslije toga postupka uzdrži u najboljem stanju.

Umakanje grožđja u kipuću vodu ima dvojaku svrhu; jedna je ta, da se tim unište mikroskopske klicke, koje u supljivice ploda prodriu i na grožđu nepovoljno djeluju; druga je svrha, da se zapriči upliv zraka i razvorbota. Vrlo je važno, da se grožđje točno pet sekunda drži u kipuću vodi, jer drži li se u njoj za jednu sekundu manje, onda se neće namjeravano svrha postići, a isto tako može štetno djelovati, ako se grožđje u toj vodi jednu sekundu više drži. To je svakako novi način, pak je treba načiniti pokuse.

Iz Dalmacije nam piše 31. agustia o. g.: U nedjelju 23. tek. m. ubavni Drniš doživio je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavlje, koje će za dugo ostati u pameti patriotskih Drnišana i sviju, koji su se tog dana ondje našli. — Kako je poznato, mladi drenski sokolovi od vise vremena bijalni naušnici u svom zavičaju ustrojili gombaločko druživo „Sokol“, te ga učestvovali u svrhu i presretni bijahu, rečeno je veliko slavl

Uljanske vina... Na konzlat u piše, da tamošnji trgovci izjavljuju, pretežno, što se govori, da stete tamošnjim vinogradom. Žao je da dio trgača. Po kvalitetu vinograđi krogova, ljetosnja će trgovački biti ne dobra, ako ste ne načodje; dosad niko unapred kupio ni grožđa ni vino. O ceni se još nista ne govori. Ugarska, Njemačka i Sjeverna vinda interesuju za vino nove godine, ali se još nista nije pogodilo. Gospodski vino malo sad traži, jer je doba odmak. Biela vina nema za proizvodno vino, kojega se kaže, da ima go u zemlji, spalo je u ceni za 2 do 4. Iz blizeg uredovnog područja Barak konsulat izvedeno je mjeseca jula monarhiju 4541. q. (prama 3380. q. godine; tu ima za 4050. q. bijela i 491. q. crna).

Gospodski hriš ili 20.000 maraka (marka = 1 K 17 para) za jednu buhu! Nati židovski bogataš Rölsild iz Londona naime druge zabave ni drugog posla niti, da sabire — buhe! On već slijedi nekoliko tisuća buhu od četverošata i ptiča; sa svih strana sveta, ali i arktičke*) buhe u njegovom buhu. Ta je živinica za ljubitelje buha, što je za sakupljače ptičjih jaja, jače velike alke. Gospodin je Rölsild najimoguća kitolovača i občao mu krasnu nadu, ako mu donese arktičku buhu. A svetu imma toliko bude, toliko suza i li i još imade ljudi, koji daju 20.000 maraka za arktičku buhu! Živila kultura X. veka!

Slavenska izložba u Petrogradu. Dnevnik Warszawski donosi ove zanimljive podatke o sveslavenskoj izložbi u Petrogradu: Sveslavenska izložba koja se imala obdržavati g. 1904. u Petrogradu, progodjena je do g. 1906. i tooga, što je Rusija odlučila što brojnije i sjojije uveljavljati toj izložbi, a s drugo strane pot sto politički horizont u slavenskim emiljama sprječava kulturne priprave. Nema dvojbe, da će se za godinu dana mnogo loga razjasniti i da će svi slavenski narodi moći sudjelovati u izložbi. Rusija prvi red u imade na oku kulturne cijevi, trgovacke osnove tek su na drugom mjestu. Česi nasuprot točke, da s ovom izložbom poboljšaju svoje trgovacke svezne i česke strane pisalo se jo odnosnom odboru u Petrogradu, da je industrija u českoj isto tako razvila kao i u Njemačkoj, pa da je za Čehie od najvećeg interesa, da la nadju u Rusiji skladista za svoje fabrikate. Rusija nema razloga davanati prednost njemačkim fabrikatima. Česi idu tako daleko, da oni sada sakupljaju nove, da se doskora uzmognu započeti sa predradnjami za kanalski spoj između Vltave (Pruga), sv i Dunava. Česi naime kame svoju izvoznu trgovinu odasiliši ovim kanalom do Crnog mora, ne kađe do sada preko Hamburga. Do sada je u tu svrhu sakupljeno jedan milijun kruna, te izjavljaju, da će doskora imati još jednontotoku svolu, ako to bude od potrebe. — Pruski kao i austrijski Poljaci sudjelovat će također u izložbi, ako bude službeno, to će i biti.

Tko manje spava dulje žive! Neki urednik proračunao je, razliku, koja nastane u trajanju našega života, ako ustamo primjerice jutrom u 6 ili 8 sati. Za 40 godina životu iznosi ta razlika 29.200 sati ili 1216 dana ili 3½ godine. Na lemejtu toga računa onoj, koji ustaje u 6 sati u jutro mjesto u 8, produžiti će si život, za liep broj godina. Na tu mudroliju rečenog urednika mogao bi iko primjetiti: a koliko bi si čovjek produžio život, ako bi ustajao u 1, 2, 3 ili 4 sala po polnoći ili ako nebi u obće ni ispojavati?

Banknote po 10 for. izvan premeta. Ravnateljstvo austro-ugarske banke u Beču upozoraje občinstvo, da banknote od 10 for. "iskane 1. maja 1880.", koje se je moglo promjeniti do 31. augusta u glavnih područnicah u Beču i u Pestu, neće se više primati u područnicama na promjenu od 1. o. m. Te banknote moći će se promjeniti jedino kod glavnih blagajna u Beču i u Pestu. Tko bi dake ovakvih banknota, valja da je pošalje promjenili u Beč ili u Pest, a da im se nedogodi kako nekomu seljaku iz sudbenog kolara Podgrad, koji je pred nekoliko godina svojim nemarom izgubio 300 for., t. j. 6. banknota po 50 for., koje je bržno čuvao.

Kako će protjerati muhe iz stanja? Najbolje sredstvo proti nesnosnim muham u stanovlju jest sliedeće: u sobi, kuhinji itd. zatvoriti prozore; uzmi u posudu žaravice, bac u nju solnog likvina (likvina buča) lisicu, zatvoriti vrata i bjež van, jer bi to od onog dina zabiljih glava. Taj dim usmrtiti će i protjerati nesnosne muhe. Razne predmete sačuvati će od muha, ako ista namažemo lovorovim uljem. Dobro je također proti muham voda, u kojoj se mođo par dana česan.

Dugotrajna propovjad. Neki mladi svećenik običavao je vrlo dugo propovijedati. Nekog dana kod vetrnice govorio je po običaju silno dugo. Buduće je pak bio kratkovidan, niste opazio, da se slušatelji šutaju jedan za drugim, iz crkve i da je crkva skoro posva prazna. On je govorio dalje i dalje — praznini klapom. Konačno se dovolje na koljenih crkveni sluga na propovedaonici, to reče: „Molim, velečatni, kada budete svršili, zatvorite također crkvu; eto vodi ključ, jer idem i ja doma“.

Smrt najvećeg bogataša u Meksiku. Pred nekoliko dana umro je najveći meksanski bogataš Pedro Alvarado. Njegovo vareno brzo obogćenje svratilo je sve običu pozornost. Prije pet godine radio je kao jednostavni nadnicač za 1½ krunu, u jednom meksikanskom radniku. Sreća mu se nasmajala i on odkrio nove naslage srebra i tako postade za kratko vreme jedan među najbogatijim ljudima na svetu. Alvarado nije cienio vrijednost novca, te ga je upravo punim rukama rasipao. Kad je bio na setnji, pratilo ga je do osam oružanih ljudi, i to stoga, što je uza se uvek nosio ništa manje nego jedan milijun za podniranje raznih uzgrednih izdataka. Osobitu je strast imao, da kućarcima svu robu, koju mu donesu, kupi. Jednom je tako od nekog kućara kupio imitirani dragulj, za 150.000 kruna i odmah ga poklonio. Velike je svoto također poklanjan u humanitarne svrhe. Gradio je bolnice, crkve, škole itd. Jednom se daže ponudio meksikanskoj vlasti, da će celi narodni dug, sam iz svojih sredstava podmiriti. Uza svu tu, skoro rekavši razsipnost, ostao je iz-a njega inetak od 300 milijuna i k tomu još ruđnici srebra Pámelu. Jedinji baštinik je gospodja Alvarado, njegova udova.

Obznanu! Na delavskoj školi u Kastvu počinjava obuka dne 16. septembra. U školu prijavljuju se učenici, koji se izkuša odputnicom, da su dobrim uspjehom svršili putku školu. Koji želi polaziti svagdanji tečaj, valja da se ustimeni u pismeno prijavi dne 15. ili 16. septembra; dočim se u nedjeljni tečaj može upisati od dne 18. do 20. septembra.

Ravnateljstvo dolaskačke škole,

Kastav, dne 1. septembra 1903. M. Šepić.

HRVATI,
kupujte svi papir za pušenje
Družbe sv. Cir. i Met.

Potpisani preporuča p. n. občinstvu u Puli, osobito pako veleči gg. svećenicima, učiteljima itd. iz okoline na novo otvorenom dučanu.

svoj krojački posao
na glavnom trgu (Foro) br. 6 u Puli,

U zalihi imade na izbor raznovrstne najmodernije tkanine za odjeću, koja izvršuje točno po mjeri.

Anton Klement, krojački majstor.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Ove glasovite nenadobrijive kapljice upotrebljavaju se za unutarnju i vanjsku uporabu. One nedostolivo i spasenošno djeluju kod bolesti želudca, ubložuju katar, umiroju izbacivanje, otklanjuju nadušavanje i grčeve pospešuju probavu, čiste krv i crijeva. Djeluju izvrstno proti trganju u želudcu. Progone svaku grozninu. Najbolje jest sredstvo proti internciji i madrom, pa to nešmije manjkati u nijednoj gradjanskoj i seljaccu kući. Neka se jedino i točno naruci pod adresom Gradska ljekarna, Zagreb, Gornji grad, Markov trg, broj 26 pokraj crkve sv. Marka. Novac ne šalje unaprijed ili ponzećem. Manje od jedan tucet (12 boćica) se 17 kruna, 10 tuceta (120 boćica) 32 kruna.

Gradska ljekarna u Zagrebu
gornji grad, Markov trg br. 26. Utemeljena g. 1860.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Hrvatski specialitet!

jest jedna vrst najboljeg pamučnog platna izvrstna za rublje i sve kućne potrebe.

Platno je 84 cm. široko i sadržava 23 mtr. (30 starih rifa). Za dobro vrst i trajnost jamicim.

Komad stoji K. 15 — i na zalihi imade uvek do 1000 komada.

Jedino za dobiti u Hrvatskoj kod

FRAN SARIDJA, Zagreb, Ilica 39.

Pčelno - vošćene svieće

po kilogr. K 4-90, u svakoj težini i duljini, iz pravoga, garantirano pčelnoga voska.

Ukrasno svjećo iz gori imenovanog voska, okrašeno u reljefu sa zlatom, vođenim crvenim itd.	Isto okrašeni s crvitom i zlatom	kg. po K 4-90
Svieća za božićno drvo u 6 boja	• 3-	
Istaknuta lagrima, naftolj	kg. po K 8-1	4-40
grana	2-40	
Svieća za pogrebe po vrlo nizkoj ceni.	1-20	2-
Gherzelino slicni (litiji) i stakla za vječnu luč.	Za pravu, tisti vasak jasmin za 20-30 kruna, uz vrlo nizku cenu.	uz vrlo nizku cenu.

Preporučam se prečasnom svetinstvu i p. n. občinstvu najponiznije.

J. KOPAČ, večernica u Gorici.

Istarska Posuđilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplačuju zadružnih diešova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član istoga 4½ % kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez prednog otkaza, iznose do 400 K uz otkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz otkaz od 14 dana a tako i veće iznose, ako se nije kod uloženja suglasno ustanovio veći ili manji rok za otkaz.

Zajimove (posude) daje samo zadragarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9-12 sati pr. p. i 3-7 sati osim julija i augusta mjeseca od 9-12 prije podne.

Družtvena pisarna u blagajnici nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno, tijelo, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

